

Bilaga 3. Bruttolista indikatorer för samhälleliga förutsättningar och insatsområden

Tabell 1. Insatsområdet En marknad som stödjer en hållbar och hälsosam livsmedelskonsumtion

Område	Indikatorer eller mått	Källa
Pris	Marknadsinflytande eller konkurrens som påverkar priset till konsumenter	https://mistrafoodfutures.se/content/uploads/2023/04/14-mistra-food-futures-report-a-framework-for-measuring-sustainability-in-the-swedish-food-system.pdf
Pris	Andelen av växthusgasutsläppet från livsmedelskonsumtionen som inkluderas i prisbaserade policys	https://mistrafoodfutures.se/content/uploads/2023/04/14-mistra-food-futures-report-a-framework-for-measuring-sustainability-in-the-swedish-food-system.pdf
Pris	Andelen av sockerkonsumtionen som inkluderas i prisbaserade policys	https://mistrafoodfutures.se/content/uploads/2023/04/14-mistra-food-futures-report-a-framework-for-measuring-sustainability-in-the-swedish-food-system.pdf
Pris	Svängningar i livsmedelspriser	Agenda 2030. 2.c.1 Ansvarig: Jordbruksverket
Pris	Staten har infört skatter eller avgifter på ohälsosamma livsmedel och drycker (t.ex. sötade drycker, eller livsmedel med hög nivå av socker, salt eller fett) och som ökar priset på dessa livsmedel för att minska efterfrågan på dessa på olika arenor.	https://ijbnpa.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12966-021-01111-0/tables/2
Pris	Staten har minimerat skatter eller avgifter på hälsosamma livsmedel för att uppmuntra till hälsosamma val (t.ex. låg eller ingen skatt, avgift eller mervärdesskatt eller importavgifter på frukt och grönsaker alternativt subventioner).	https://ijbnpa.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12966-021-01111-0/tables/2
Ledarskap och styrning	Antalet länder som utvecklar, anpassar eller genomför policyinstrument som syftar till att stödja omställning till hållbar konsumtion och produktion	Agenda 2030. 12.1.1. Ansvarig: Naturvårdsverket.
Ledarskap och styrning	Statliga anslag inom klimatområdet som andel av totala budgeten	Agenda 2030. 13.2.3(N). Ansvarig: SCB. Utreda hur indikatorn (eller en snarlik) kan tas fram löpande.
Ledarskap och styrning	Det finns transparenta och robusta processer för kommersiella aktörers påverkan på politik som är relaterad till matmiljö och livsmedelskonsumtion.	https://www.informas.org/modules/public-sector/ https://www.jpi-pen.eu/images/reports/Food-EPI-Evidence-Norway-2020.pdf

Område	Indikatorer eller mått	Källa
Ledarskap och styrning	Det finns formella plattformar för samarbete, fördefinierade mandat, roller och strukturer för regelbunden samverkan mellan myndigheter och livsmedelsbranschen när det gäller att implementera insatser inom folkhälso-, miljö- och näringslivspolitik och andra strategier för att förbättra livsmedelskonsumtionen i befolkningen.	https://www.informas.org/modules/public-sector/ https://www.jpi-pen.eu/images/reports/Food-EPI-Evidence-Norway-2020.pdf
Ledarskap och styrning	Det finns formella plattformar för samarbete, fördefinierade mandat, roller och strukturer för regelbunden samverkan mellan myndigheter och civilsamhällsorganisationer när det gäller att implementera insatser inom folkhälso-, miljö- och näringslivspolitik och andra strategier för att förbättra livsmedelskonsumtionen i befolkningen.	https://www.informas.org/modules/public-sector/ https://www.jpi-pen.eu/images/reports/Food-EPI-Evidence-Norway-2020.pdf
Ledarskap och styrning	Staten eller myndigheter arbetar med ett systembaserat angreppssätt med lokala och nationella aktörer för att främja mer hälsosamma matmiljöer.	https://www.informas.org/modules/public-sector/ https://www.jpi-pen.eu/images/reports/Food-EPI-Evidence-Norway-2020.pdf
Ledarskap och styrning	Åtgärder och procedurer är implementerade som säkerställer öppenhet i utvecklingen av politik inom mat- och livsmedelspolitik.	https://www.informas.org/modules/public-sector/ https://www.jpi-pen.eu/images/reports/Food-EPI-Evidence-Norway-2020.pdf
Ledarskap och styrning	Det finns robusta samverkansmekanismer mellan departement och myndigheter för att samordna hälsofrämjande och förebyggande arbete inom livsmedelskonsumtion, övervikt och fetma och icke-smittsamma sjukdomar.	https://www.informas.org/modules/public-sector/ https://www.jpi-pen.eu/images/reports/Food-EPI-Evidence-Norway-2020.pdf
Ledarskap och styrning	Processer har utvecklats som säkrar att all politik som är relaterad till livsmedelskonsumtion tar hänsyn till och prioriterar hälsa i befolkningen och som minskar social ojämlikhet samt tar hänsyn till sårbara grupper.	https://www.informas.org/modules/public-sector/ https://www.jpi-pen.eu/images/reports/Food-EPI-Evidence-Norway-2020.pdf
Ledarskap och styrning	Processer har utvecklats för att värdera påverkan på matrelaterad hälsa i utvecklingen av annan politik som inte direkt är relaterad till livsmedelskonsumtionen och näringsstatus i befolkningen.	https://www.informas.org/modules/public-sector/ https://www.jpi-pen.eu/images/reports/Food-EPI-Evidence-Norway-2020.pdf
Ledarskap och styrning	Statens budget som går till insatser för att främja hållbar livsmedelskonsumtion (värderat som andelen av den totala hälsobudgeten eller till sjukdomsbördan från matrelaterade icke-smittsamma sjukdomar) är tillräcklig för att minska matrelaterade icke-smittsamma sjukdomar.	https://www.informas.org/modules/public-sector/ https://www.jpi-pen.eu/images/reports/Food-EPI-Evidence-Norway-2020.pdf
Ledarskap och styrning	Grad av införande av politik och handlingsplaner för en hållbar offentlig upphandling	Agenda 2030. 12.7.1. Ansvarig: Finansdepartementet.

Område	Indikatorer eller mått	Källa
		Överväg en nationell indikator i samarbete med Upphandlingsmyndigheten.
Ledarskap och styrning	Grad av införande av politik och handlingsplaner för mer hälsofrämjande matmiljöer.	https://www.informas.org/modules/public-sector/ https://www.jpi-pen.eu/images/reports/Food-EPI-Evidence-Norway-2020.pdf
Ledarskap och styrning	Staten eller myndigheter har etablerat ett uppföljningssystem som regelbundet följer matmiljö, hur marknaden för livsmedel fungerar, mål om livsmedelskonsumtionen, samt regelverk som påverkar matmiljö och livsmedelskonsumtion.	https://www.informas.org/modules/public-sector/
Ledarskap och styrning	Staten eller myndigheter ser till att det finns återkommande övervakning av barn och vuxnas näringsstatus och livsmedelskonsumtion i förhållande till mål för konsumtionen.	https://www.informas.org/modules/public-sector/
Ledarskap och styrning	Staten eller myndigheter ser till att övervikt och fetma bland barn och vuxna kontinuerligt följs upp.	https://www.informas.org/modules/public-sector/
Ledarskap och styrning	Staten ser till att följa biologiska riskfaktorer för icke-smittsamma sjukdomar relaterade till livsmedelskonsumtion, samt förekomst, incidens och dödlighet av de viktigaste matrelaterade icke-smittsamma sjukdomarna.	https://www.informas.org/modules/public-sector/
Ledarskap och styrning	Utvärdering av större planer och program utvärderas regelbundet för att värdera deras effekt eller hur de bidrar till uppsatta mål.	https://www.informas.org/modules/public-sector/
Ledarskap och styrning	Utvecklingen av social ojämlikhet och påverkan på hälsa i olika grupper, samt sociala, kommersiella, och ekonomiska bestämningsfaktorer för hälsa relaterad till livsmedelskonsumtion följs regelbundet upp.	https://www.informas.org/modules/public-sector/
Marknadsföring	Staten har implementerat policys för att begränsa kommersiell marknadsföring, inkluderat sponsring, promotion och reklam) av ohälsosamma livsmedel till barn och ungdomar på arenor och sammanhang där barn samlas (förskola, skola, idrottsföreningar, idrottsarenor, kulturella evenemang, sociala medier eller online).	https://ijbnpa.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12966-021-01111-0/tables/2
Marknadsföring	Hur mycket pengar företag lägger på marknadsföring (till stor delar på nätet) på ohälsosam/hälsosam och ohållbara/hållbara livsmedel.	Aktörsdialoger
Marknadsföring	När det gäller indikatorer rörande marknadsföring och exponering av energitäta och näringsfattiga livsmedel	Aktörsdialoger

Område	Indikatorer eller mått	Källa
	ser vi att det skulle vara bättre ur ett konkurrensrättsligt perspektiv att reglera hela marknaden inklusive sällanköpshandel och producenter. En sådan reglering får dock snarare effekt på försäljningen, än på hälsan.	
Reformulering	Staten har infört standarder, restriktioner eller obligatoriska nivåer för olika livsmedels innehåll av t.ex. transfett, fritt socker, mättat fett, fiber, fullkorn och salt, särskilt i industriellt processade livsmedel eller på restaurang och även ett monitoreringssystem har satts upp.	https://ijbnpa.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12966-021-01111-0/tables/2
Märkning	Staten använder ett evidensbaserat system för framsidesmärkning som ger näringsinformation och tolkningsbar hjälp (t.ex. nyckelhålet) som snabbt gör det lätt för konsumenten att värdera hur hälsosam eller ohälsosam produkten är. Det finns även policys för att se till systemet används av många olika aktörer.	https://ijbnpa.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12966-021-01111-0/tables/2
Offentlig verksamhet	Staten ser till att det finns tydliga och konsistenta policys för att erbjuda och främja hälsosamma val som kan implementeras i skolor och förskola.	https://ijbnpa.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12966-021-01111-0/tables/2

Tabell 2. Insatsområdet En offentlig sektor som främjar en hållbar och hälsosam livsmedelskonsumtion

Område	Indikatorer	Källa
Offentliga institutioner	Andelen skolor (eller andra offentliga institutioner) som a) känner till, b) har implementerat, c) efterlever riktlinjer eller rekommendationer	https://www.fhi.no/publ/2023/matomgivelser/ https://www.informas.org/modules/public-sector/
Offentliga institutioner	Andelen skolor (eller andra offentliga institutioner) som uppfyller näringskrav eller rekommendationer för sina inköp	https://www.fhi.no/publ/2023/matomgivelser/
Offentliga institutioner	Skolmåltidens kvalitet utifrån till exempel näringsriktighet, miljöpåverkan, konsumtion och svinn	https://www.skolmatsverige.se/
Offentliga institutioner	Service och pedagogik samt organisation och styrning av skolmåltider	https://www.skolmatsverige.se/
Offentliga institutioner	Andelen ekologiska livsmedel i offentliga måltider följs upp av Ekomatcentrum årligen	Aktörsdialoger
Offentliga institutioner	Sjukhuskost med avseende på energi- och näringsinnehåll.	Aktörsdialoger
Skolbarn	Måltidspolicy i förskola, skola och inom äldreomsorgen	Folkhälsopolitiska målet MO6.25UO. Utvecklingsindikator
Skolbarn	Hälsosamtal om matvanor i skolan, fokus levnadsvanor	Folkhälsopolitiska målet MO6.24UO. Utvecklingsindikator.
Skolbarn	Hälsosamtal på ungdomsmottagningar eller studenthälsan, fokus levnadsvanor	Utvecklingsindikator
Skolbarn	Rådgivning om matvanor i tandvården	Nationella riktlinjer, Socialstyrelsen

Område	Indikatorer	Källa
Skolbarn	Barn och vuxna som upplever sig ha fått tillräcklig information för att själva kunna förebygga munsjukdomar	Utvecklingsindikator, Socialstyrelsen
Skolbarn	Andelen barn i förskole- och skolåldern som äter frukost (hemma eller i verksamheten)	Aktörsdialoger
Äldre	Måltider, särskilt boende för äldre	Socialstyrelsen, enkät till kommunerna
Äldre	Maten, särskilt boende för äldre	Socialstyrelsen, enkät till kommunerna
Äldre	Måltidspolicy i förskola, skola och inom äldreomsorgen	Folkhälsopolitiska målet MO6.25UO. Utvecklingsindikator
Äldre	Rådgivning om matvanor i tandvården	Nationella riktlinjer, Socialstyrelsen
Äldre	Barn och vuxna som upplever sig ha fått tillräcklig information för att själva kunna förebygga munsjukdomar	Utvecklingsindikator, Socialstyrelsen
Gravida	Hälsosamtal om matvanor på mödrhälsovården	Utvecklingsindikator
Förskolebarn	Hälsosamtal om matvanor på barnhälsovården	Utvecklingsindikator
Förskolebarn	Måltidspolicy i förskola, skola och inom äldreomsorgen	Folkhälsopolitiska målet MO6.25UO. Utvecklingsindikator
Förskolebarn	Rådgivning om matvanor i tandvården	Nationella riktlinjer, Socialstyrelsen
Förskolebarn	Systematisk samverkan mellan tandvård och barnhälsovård för barn i områden med hög risk för dålig munhälsa	Indikator (T3) i Nationella riktlinjer för tandvård. Socialstyrelsen.
Förskolebarn	Andelen barn i förskole- och skolåldern som äter frukost (hemma eller i verksamheten)	Aktörsdialoger
Unga och unga vuxna	Måltidspolicy i gymnasium eller annan skolform som erbjuder måltider	Folkhälsopolitiska målet MO6.25UO. Utvecklingsindikator
Unga och unga vuxna	Hälsosamtal på ungdomsmottagningar eller studenthälsan, fokus levnadsvanor	Nationella riktlinjer, Socialstyrelsen
Unga och unga vuxna	Rådgivning om matvanor i tandvården	Nationella riktlinjer, Socialstyrelsen
Unga och unga vuxna	Barn och vuxna som upplever sig ha fått tillräcklig information för att själva kunna förebygga munsjukdomar	Utvecklingsindikator, Socialstyrelsen
Vuxna	Patienter som diskuterat levnadsvanor med primärvården	Folkhälsopolitiska målet MO8.9. Utvecklingsindikator
Vuxna	Prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor i specialiserad öppenvård och primärvård	Folkhälsopolitiska målet MO8.11UO. Utvecklingsindikator
Vuxna	Riktade hälsoundersökningar	Folkhälsopolitiska målet MO8.12UO. Utvecklingsindikator
Vuxna	Kvalificerat rådgivande samtal för vuxna med ohälsosamma matvanor	Indikator (T1) i Nationella riktlinjer för tandvård. Socialstyrelsen
Vuxna	Vuxna som fått kvalificerat rådgivande samtal vid munsjukdom eller besvär	Utvecklingsindikator, Socialstyrelsen.

Område	Indikatorer	Källa
Vuxna	Barn och vuxna som upplever sig ha fått tillräcklig information för att själva kunna förebygga munsjukdomar	Utvecklingsindikator, Socialstyrelsen
LSS-boende	Under offentlig verksamhet saknar vi inkludering av LSS som primär målgrupp.	Aktörsdialoger
Föräldrar	Föräldrastöd och föräldrautbildning om hållbar och hälsosam livsmedelskonsumtion	Aktörsdialoger
Föräldrar	Andelen barn i förskole- och skolåldern som äter frukost (hemma eller i verksamheten)	Aktörsdialoger

Tabell 3. Insatsområdet Samarbete mellan offentliga och kommersiella aktörer för att främja en hållbar och hälsosam matmiljö

Område	Indikatorer	Källa
Marknadsföring	Marknadsföring av energitäta och näringsfattiga livsmedel. Hur mycket och vilken digital marknadsföring av livsmedel riktar sig till barn och exponeras barn för? Hur mycket och vilken marknadsföring av livsmedel riktar sig till barn och exponeras barn för i butiker? Hur mycket och vilken marknadsföring av livsmedel riktar sig till barn och exponeras barn för runt skolor och på idrottsarenor?	Digitala kanaler: https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/handle/20.500.12199/6510 https://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1183357/FULLTEXT02.pdf Butiker: Universitetet i Oslo. (2015). Protokoll for sweeps i butikk - Et verktøy for å overvåke markedsføring av mat og drikke til barn i butikk. I. Skola och idrottsarena: https://www.informas.org/modules/public-sector/ https://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1183357/FULLTEXT02.pdf
Marknadsföring	Exponering för marknadsföring av ohälsosamma livsmedel i alla media och marknadsföringskanaler	https://ijbnpa.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12966-021-01111-0/tables/2
Marknadsföring	Marknadsföring eller budskap om mat i TV och streaming TV	https://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1183357/FULLTEXT02.pdf
Marknadsföring	Marknadsföring eller budskap om mat utomhus	https://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1183357/FULLTEXT02.pdf
Marknadsföring	Marknadsföring eller budskap om av mat hos influencers på sociala mediaplattformar	https://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1183357/FULLTEXT02.pdf
Marknadsföring	Marknadsföring av mat på t.ex. bio, spel och tidningar som är populära hos barn	https://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1183357/FULLTEXT02.pdf
Marknadsföring	Marknadsföring av mat i handeln	https://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1183357/FULLTEXT02.pdf
Marknadsföring	Marknadsföring eller kampanjer för ekologiska livsmedel i butik.	Aktörsdialoger

Område	Indikatorer	Källa
Marknadsföring	Andelen varor i dagligvaruhandels kampanjer som är hälsosamma och hållbara.	Aktörsdialoger
Tillgång	Tillgänglighet och marknadsföring av ohälsosam mat i dagligvaruhandeln. Hyllplats för hälsosamma och mindre hälsosamma livsmedel i butiker Placering och promotions (inkluderar priskampanjer) av sunda och mindre sunda livsmedel Tillgänglighet av sunda och mindre sunda livsmedel	https://www.informas.org/modules/public-sector/ http://nems-upenn.org/wpcontent/uploads/2018/10/NEMS-S-Protocol-06-21-11.pdf Universitetet i Oslo. (2015). Protokoll for sweeps i butikk - Et verktøy for å overvåke markedsføring av mat og drikke til barn i butikk. I.
Tillgång	Tillgång till ekologiska livsmedel i butik.	Aktörsdialoger
Tillgång	Försäljningsstatistik för olika livsmedelsgrupper	https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/handel-med-varor-och-tjanster/inrikeshandel/livsmedelsforsaljning-fordelad-pa-varugrupper/pong/publikationer/livsmedelsforsaljningsstatistik-2022/
Tillgång	Mat i handeln, utbud i kassan både bemannad och självutcheck.	https://www.fhi.no/publ/2023/matomgivelser/
Tillgång	Mat i handeln, kampanjer och kunderbjudanden	https://www.fhi.no/publ/2023/matomgivelser/
Tillgång	Mat i handeln, placering, reklam och kampanjer i butik	https://www.fhi.no/publ/2023/matomgivelser/
Tillgång	Mat och marknadsföring i de mest använda apparna för nätbeställning av mat för takeaway eller hembeställning	https://www.fhi.no/publ/2023/matomgivelser/
Tillgång	Tillgång till livsmedelsbutiker eller restauranger med ett hälsosamt utbud	Aktörsdialoger
Tillgång	Tillgång till samhällsservice	Folkhälsopolitiska målet MO5.9UO. Utvecklingsindikator
Tillgång	School food environment	https://ijbnpa.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12966-021-01111-0/tables/2
Tillgång	Heltäckande statistik på försäljningen av utrymmesmat finns hos företagen som säljer produkterna. De har statistik på allt som säljs i Sverige och kan dessutom bryta ner det på dagligvaruhandel, servicehandel, sällanköpshandel och restaurang. Svensk Dagligvaruhandel kan bistå med lista på de stora leverantörerna inom respektive kategori	Aktörsdialoger
Produktegenska per	Pris och näringsinnehåll i populära takeaway måltider i motsvarighet till hemlagade måltider och halvfabrikat	https://www.fhi.no/publ/2023/matomgivelser/
Produktegenska per	Portionsstorlekar från tillverkare och olika typer av matställen på olika arenor.	https://ijbnpa.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12966-021-01111-0/tables/2
Produktegenska per	Salthalt i bröd	Aktörsdialoger
Produktegenska per	Salthalt i färdigmat	Aktörsdialoger

Område	Indikatorer	Källa
Produktegenska per	Salthalt i restaurangmat	Aktörsdialoger
Produktegenska per	Sockethalt i sockersötad dryck och energidrycker	Aktörsdialoger
Produktegenska per	Sockethalt i mejeriprodukter	Aktörsdialoger
Tillgänglighet	Antal försäljningsställen med hälsosamt respektive ohälsosamt utbud i ett geografiskt område	https://www.informas.org/modules/public-sector/
Tillgänglighet	Densiteten av snabbmatsställen i olika geografiska områden	https://ijbnpa.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12966-021-01111-0/tables/2
Tillgänglighet	Boendemiljöer med en sund variation av näringsidkare som erbjuder hälsosamma livsmedel	Aktörsdialoger
Tillgänglighet	Skärpt reglering eller branschöverenskommelser av karaktären "inget godis vid kassorna"	Aktörsdialoger
Ekonomisk tillgänglighet	Kostnaden för en hälsosam matvarukorg i jämförelse med en mindre hälsosam matvarukorg	https://www.informas.org/modules/public-sector/
Ekonomisk tillgänglighet	Andelen av median hushållsinkomsten som går åt till att köpa en hälsosam/hållbar eller ohälsosam/ohållbar matvarukorg, uppdelat på olika inkomstgrupper och hushåll. (Köpkraft) Särskilt sårbara grupper som t.ex. asylsökande, studenter, pensionärer, sjukpensionärer, ensamstående med barn	https://www.informas.org/modules/public-sector/
Ekonomisk tillgänglighet	Förekomst av måttlig eller svår livsmedelsosäkerhet i befolkningen, baserat på Food Insecurity Experience Scale (FIES)	Agenda 2030. 2.1.2. Utvecklingsindikator. Ansvarig: Livsmedelsverket.
Ekonomisk tillgänglighet	Antal som söker stöd hos frivillig org för att få mat	Aktörsdialoger
Ekonomisk tillgänglighet	Ekonomisk tillgänglighet till ekologiska produkter, svenskt naturbetescertifierat kött och varor som på annat sätt har mindre skadlig påverkan på biologisk mångfald, tex genom mindre användning av bekämpningsmedel tas med.	Aktörsdialoger
Pris	Pris på ett antal varor och deras sundare alternativ	https://www.fhi.no/publ/2023/mat/mgivelser/ https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fsufs.2021.822263/full
Pris	Pris på ett antal hälsosamma och ohälsosamma livsmedel.	https://www.informas.org/modules/public-sector/ http://nems-upenn.org/wpcontent/uploads/2018/10/NEMS-S-Protocol-06-21-11.pdf https://foodfoundation.org.uk/news/food-prices-tracker-september-2023

Område	Indikatorer	Källa
Pris	Pris och näringsinnehåll i populära takeaway måltider i motsvarighet till hemlagade måltider och halvfabrikat	https://www.fhi.no/publ/2023/matomgivelser/
Pris	Relativ och absolut pris på hälsosamma och ohälsosamma livsmedel	https://ijbnpa.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12966-021-01111-0/tables/2 https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fsufs.2021.822263/full
Pris	Matpriskollen som kan ge utförlig statistik om försäljning och priser fördelat på varuslag, certifiering (t ex ekologiskt) med mera.	Aktörsdialoger
Märkning	Andelen bröd och frukostflingor som är nyckelhålmärkta	Aktörsdialoger
Information	Företagshälsovård som ger stöd kring hälsosamma matvanor	Aktörsdialoger
Nudging	Nudging av ekologiska livsmedel i butik	Aktörsdialoger
Bekvämlighet	Frequency of consumption of ready-made products	https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fsufs.2021.822263/full
Sociala normer	Cultural acceptability (as measured by a departure from current diet)	https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fsufs.2021.822263/full
Sociala normer	Social and cultural acceptability of diets	https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fsufs.2021.822263/full
Policys	Måltidspolicy på arbetsplats	Folkhälsopolitiska målet MO6.25UO. Utvecklingsindikator

Tabell 4. Insatsområdet Öka kompetensen hos viktiga aktörer i livsmedelssystemet

Område	Indikatorer	Källa
Skola	Undervisning i frågor som kan påverka hälsan	Folkhälsopolitiska målet MO2.18UO. Utvecklingsindikator
Hälsa- och matlitteracitet	Hälsolitteracitet eller matlitteracitet i befolkningen	Aktörsdialoger
Hälsa- och matlitteracitet	Hälsolitteracitet eller matlitteracitet hos olika aktörer i livsmedelssystemet och särskilt de som kan påverka matmiljö eller offentlig sektor	Aktörsdialoger
Hälsa- och matlitteracitet	Matlitteracitet på hushålls nivå (composite score)	https://ijbnpa.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12966-021-01111-0/tables/2
Utbildning	Till vilken grad utbildning för (i) globalt medborgarskap och (ii) hållbar utveckling ingår på alla nivåer i (a) utbildningspolitik, (b) läroplaner, (c) lärarutbildning och (d) elevbedömning	Agenda 2030 12.8.1 och 13.3.1. Ansvarig: SCB
Utbildning	Undervisning om hållbar och hälsosam livsmedelskonsumtion i relevanta grundutbildningar	Aktörsdialoger
Utbildning	Läroplaner måste inkludera mål om kunskap och färdigheter för utbildning inom nutrition för grundskoleelever.	https://ijbnpa.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12966-021-01111-0/tables/2
Utbildning	Läroplanen för hälsopersonal inkluderar minst en nutritionsmodul av fem EU-credits.	https://ijbnpa.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12966-021-01111-0/tables/2

Område	Indikatorer	Källa
Utbildning	Samverkan för långsiktig och kontinuerlig utbildning av vård- och omsorgspersonal i munvård	Indikator (T5) i Nationella riktlinjer tandvård. Socialstyrelsen

Tabell 5. Insatsområdet Det offentliga ska främja kunskapsutveckling och kunskapsspridning

Område	Indikatorer	Källa
Finansiering	Statliga anslag till forskning om matmiljö och livsmedelskonsumtion av den totala budgeten för statliga anslag till forskning.	Aktörsdialoger
Finansiering	Staten finansiera forskning som är inriktad på att förbättra matmiljön och förekomsten av övervikt och fetma samt icke-smittsamma sjukdomar och sociala ojämlikheter i livsmedelskonsumtion.	https://www.informas.org/modules/public-sector/
Ledarskap och styrning	Åtgärder och procedurer är implementerade som säkerställer att utvecklingen av mat- och livsmedelspolitik är kunskapsbaserad.	https://www.informas.org/modules/public-sector/